

# HERBA

## Database of Historical Estonian Herbal Folk Medicine

Renata Sõukand<sup>12</sup> and Raivo Kalle<sup>1</sup>

<sup>1</sup>Estonian Literary Museum

<sup>2</sup>Tartu University, Department of Semiotics

**Contact:** [renata@folklore.ee](mailto:renata@folklore.ee)

HERBA, the Estonian folk medicine database of herbal treatment (available at <http://herba.folklore.ee>), is an Internet-based source of lore texts about the use of plants and herbs as popular remedies. The database was created since 2006 with the financial help of national program “Estonian language and national memory” (2004–2008), Estonian Cultural Endowment and Enterprise Estonia preliminary research grant.

Opening page at <http://herba.folklore.ee>

Folk plant  
names

Keywords  
for diseases

The screenshot shows the opening page of the HERBA website. The browser window title is "Herba - Mozilla Firefox". The address bar shows the URL "http://herba.folklore.ee/index.php". The page content includes a navigation menu on the left with items like "Menüü", "Esilehekülj", "Rahvapärased taimenimetused", "Haiguste märksõnad", "Otsing", "Sisse logimine", and "Kasutaja: ataner". The main content area features the title "HERBA HISTORISTLIK EESTI RAHVAMEDITSIINI BOTAANILINE ANDMEBAAS" and the authors "Koostajad: Renata Sõukand ja Raivo Kalle". Below this, there is a paragraph of text in Estonian describing the database's purpose and content. At the bottom, there is contact information and a note about the database's creation in 2008.

# In the database, plants are organized by folk plant names

Herba - Rahvapärased taimenimetused - Mozilla Firefox

http://herba.folklore.ee/index.php?menu=taime

Menüü

- Esilehekül
- Rahvapärased taimenimetused
- Haiguste märksõnad
- Otsing

Sisse logimine

Kasutaja: ataner

Logi välja

## K

Kaali Kaalikas Kaamel Kaarlad Kadagas Kadajas Kadak Kadakarav Kadakas Kadedushain Kael Kaer Kaeteserohud Kaetiserohi Kaetisrohi Kaetuserohi Kaheksamehevägi Kahetse kollad Kahetsekõlla Kahjatsekõllad Kaibaduserohud Kail Kaiptused Kaislad Kaitused Kaituserohi Kalanhoe Kalbus Kalganajuure Kalinapuu Kalkar(n)ijuur Kalmejuur Kalmu juur Kalmus Kalmuse juur Kalmusejuur Kammel Kammeltee Kanaperse Kanapersed Kanaperselill Kanarbik Kanavarba Kanavarbad Kanavarvas Kanebi Kanep Kanepid Kannikesed Kapsas Karikakar Karikakra Karikakrad Karikakre Karpal Kartohvel Kartokas Kartul Karuhein Karukellad Karukold Karukollad Karukolle Karukäpad Karukõlla Karulauk Karumari Karuohakas(d) Karuohaja(d) Karusammal Karvalilled Karvane hunditubak Kasekäs Kasekõbjas Kask Kassikäpad Kassikäpp Kassinaeris Kassiratas Kassirattad Kastaan Kastan Kastanja Kasteleht Kattakold Keralilled Kerbulill Kesalill Kesvad Kibe tulikas Kibuski Kibuspuu Kibuvits Kibuvitsa juured Kibuvitsad Kibuvitsapuu Kidahein Kidaosjad Kidarohi Kidehein Kidi-osjad Kidihein Kidikapsas Kidsi-hein Kidsihain Kidihein Kidsukanep Kiivits Kikerberi Kikkamarjad Kikkapüks Kirbuhein Kirburohi Kirjukask Kirmirohi Kirsipuu Kirss Kitseuibo Kitsihain Kitsihein Kitsiibu Kitspaakspuu Kiuspõõs Kivi-imane Kivimel Kivinaagrid Kivisammal Kivisõnajalad Knobloh Koal Kobrad Kobralehed Kobraleht Kobrulehed Kobruleht Koerakollad Koerakummel Koerakummelid Koerakusekummel Koerakuserohi Koeraköönned Koeranaeris Koeraputk Koerapöörarohi Koerapöörirohi Koerarohi Koeraõispõõs Koerputk Koiehein Koilill Koirohe Koirohi Kollad Kollane karikakar Kollased viinalilled Kollatõberohi Kolme-kõrraline-rohi Kolmekordne(kõrraline) Kolmekõrralinerohi Kolmekõrralisehain Kolmisroos Kolmisruse Kolmleht Komelid Kommelid Kondipuu Konnahein Konnapast Konnataldrik Kontpuu Kooljapuu Koorelill Koprulehed Kopsuhein Kopsurohi Kopsusammal Kortsleht Kortsuleht Korvarohud Kraavitsad Krambirohi(ud) Kreegipuu Krobiseja Krobisäja Krooklehed Krooksleht Krossilehed Krõbisõja lehe Krõnksill Krümpjooksvahohud Kual Kurohi Kuisavits Kukehari Kukekannus Kukekellad Kukemari Kukemarjad Kukepuu Kukepüks Kukerpuu Kukulinnupätt(ad) Kuldimunad Kuldimunarohe Kuldimunnid Kullerkupud Kullerkuusk Kulliküüned Kumel Kumeli(d) Kumelitee Kummel

and keywords for diseases.

Herba - Haiguste märksõnad - Mozilla Firefox

http://herba.folklore.ee/index.php?menu=haiguse

Menüü

- Esilehekül
- Rahvapärased taimenimetused
- Haiguste märksõnad
- Otsing

Sisse logimine

Kasutaja: ataner

Logi välja

## K

Kae Kaelahaigus Kaetus Kahepoolsed Kasvajad Katk Kida Kidi Kirbud Kirmid Kivitõbi Koduparasiidid Koeranael Kollatõbi Konnasilm Koolera Kooljaluu Kopsuhaigused Kopsupõletik Krambid Krooniline haigus Kross Kuresaapad Kurguhaigus Kurguvalu Kärad Käsn Kõhuhaigused Kõhukinnisus Kõhulahtisus Kõhulahtisus, verine Kõhupuhitus Kõhutõbi Kõhuussid Kõhuvalu Kõrva haigused Kõrvetised Kõõm Kõha Külmakingahaigus Külmatõbi Külmetus Külmmine Küüneviha

## L

Langetõbi Lastehaigused Leetrid Lemm Lihasevalu Liigesehaigused Liigliha Liikmevalu Liivahäda Lubraig Lutikad Luumurd Luusõoja Luutõbi Luuvalu Läkakõha Lõhenemine Lööbed

## M

Maa-alused Maast haigus Maksahaigused Maohaavad Maohaigus Marutõbi Menstruatsioonihäired Mesilase nõelamine Minestus Mitne haiguse vastu Muhk Muljumine Mürgitus

## N

Nahahaigused Nahakoi Naistehaigused Nakkushaigus Nari Neeru- ja põiehaigused Nikastus Ninaverejooks Nohu Nutt Närvihaigus Närvipõletik Nõdrameelsus Nõgesehaigus

Under the file of folk plant name is the list of the disease healed with the plant bearing the name (1), the list of botanical species attributed the name (2) and texts with full details on collection date, place and informant (3).

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://herba.folklore.ee/index.php?menu=taime&tid=74>. The page title is "Rahvapärased taimenimetused Hapuoblikas". On the left is a navigation menu with items like "Menüü", "Esilehekül", "Rahvapärased taimenimetused", "Haiguste märksõnad", "Otsing", "Sisse logimine", and "Kasutaja: ataner". The main content area is divided into three sections marked with yellow boxes:

- 1**: "Selle rahvapärase taimenimetusega seotud haiguse märksõnade loetelu:" followed by a list of ailments: kõhukinnisus, kõhuussid, kõõm, kärnad, menstruaatsioonihäired, peavalu, and sügelised.
- 2**: "Antud rahvapärase taimenimetusega seotud taimed:" followed by a list of botanical species: hapu oblikas *Rumex acetosa* and väike oblikas *Rumex acetosella*.
- 3**: "Selle rahvapärase taimenimetusega seotud tekstid:" followed by three paragraphs of text detailing collection records, including dates, locations, and informants.

All botanical species and genus presented in the database have special file, including picture, description and other important parameters.

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://herba.folklore.ee/index.php?menu=taime&botid=335>. The page title is "Hapu oblikas *Rumex acetosa*". On the left is the same navigation menu as in the previous screenshot. The main content area features two photographs of the plant. Below the images is a detailed text description in Estonian, including the following information:

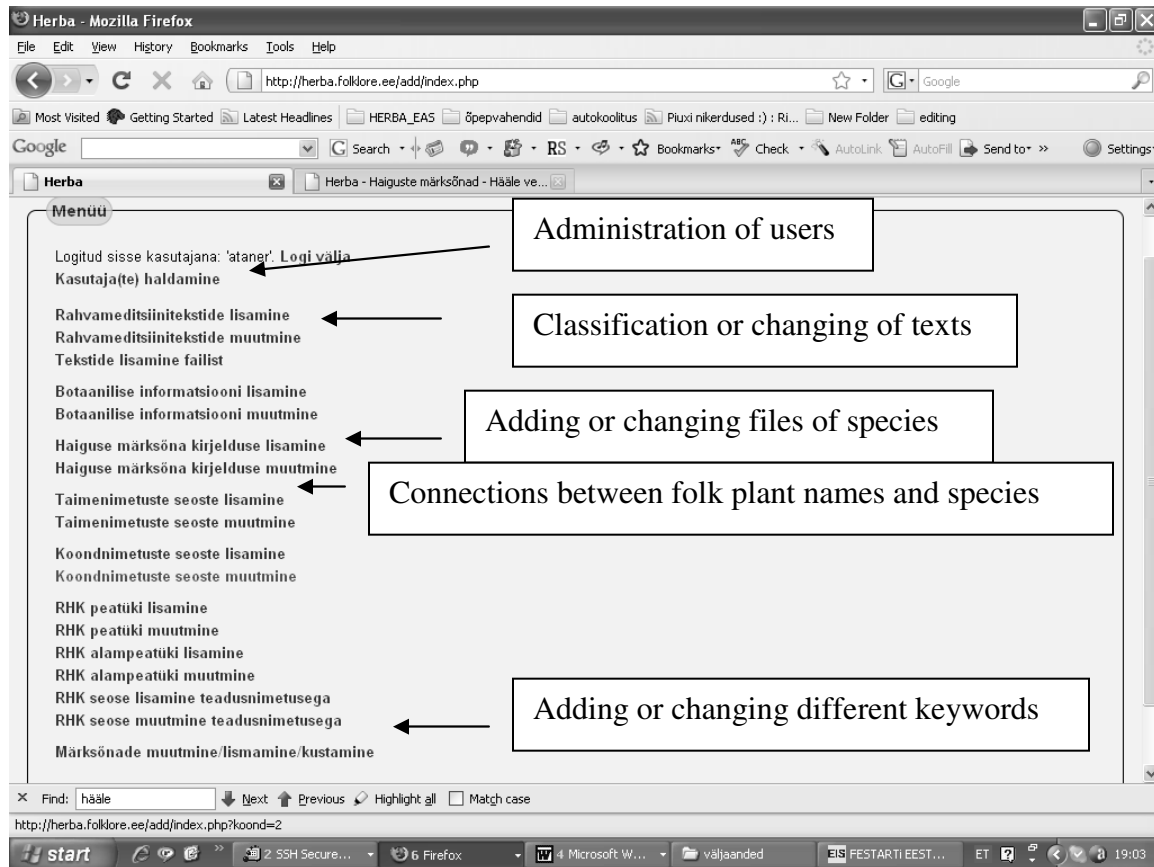
- Õisikuvaod harunemata. Lehed. Aias kasvatades muutuvad lopsakaks.**
- Tavaline taim Eestis.** Kasvab niitudel, põõsastikes, kallastel, teeservadel, põldudel umbrohuna, ei talu liigniiskust. Tatraliste sugukonnast, mitmeaastane. Õievärs püstine, vaoline, paljas ning ülemises otsas haruneb. Kõrgus 30 kuni 100 cm. Lehed noolja alusega, terveservised, juurmised ja alumised varrelehed pika rootsuga, ülemised varrelehed peaaegu rootsutud, hapu maitsega. Oied punased, koondunud pikka kitsasse hõredasse pöörisesse, mille harud on enamasti lihtsad. Õitseb maist juulini. Vili on kolmetiivalise õiekatttega pähklike. Hapuoblikat kasvatatakse köögiviljataimena aedades, saades niimoodi vitamiinirikkaid lehti. Ka koduloomad söövad karjamaal teda meelsasti. Oblikalehtede liigsöömine võib põhjustada mürgistusi nii loomal kui inimesel.
- Tüüp: Liik**
- Esinemissagedus: Tavaline**
- Looduskaitse all: Ei**
- Staatus Eestis: Pärismaine**

Pictures can be viewed also in full resolution.

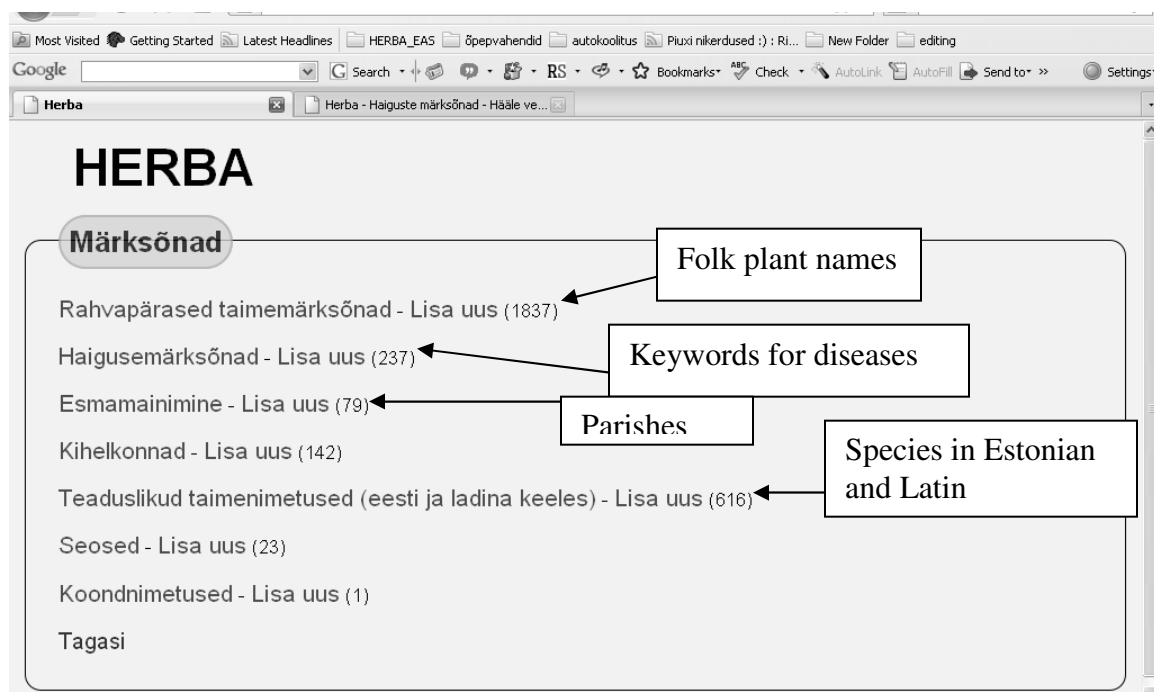


The file of keywords for disease include the description (2) of the diseases or symptoms (1) within keyword, related diseases and symptoms (3), list of folk plant names, attributed to the plants used for healing this group of diseases (4) and texts with full details on collection date, place and informant (5).

That was the surface of the database. From inside it is more complicated. The opening page of administration tool (can be accessed only with password) contains several inputs.



The tool for keyword entering



Texts are entered in the database and classified at the same time.

The screenshot shows the Herba database entry form in Mozilla Firefox. The form includes several input fields and dropdown menus. Annotations with arrows point to specific fields:

- "Enter the topological data of the text" points to the "Kolektsioon" dropdown menu.
- "Enter the text itself" points to the "Tekst" text area.
- "Choose the folk plant name, if not present, it can be added." points to the "Rahvapärane taime nimetus" dropdown menu.
- "Choose the keyword for disease, if not present, it can be added." points to the "Haiguste märksõnad" dropdown menu.
- "Kollektsioon" is a label for the "Kolektsioon" dropdown menu.
- "Parish" is a label for the "Küla" dropdown menu.
- "Collector" is a label for the "Kasutaja" dropdown menu.
- "Year" is a label for the "Aasta" dropdown menu.

After classification texts take their place in a table containing several columns that divide the text into more analyzable bits of information. The entry can be easily deleted or changed

The screenshot shows the Herba database table in Mozilla Firefox. The table contains several rows of data, each representing a classified entry. The columns are:

- Id
- Stat
- Text
- Topological data (Kolektsioon)
- Folk plant name (Rahvapärane taime nimetus)
- Disease keyword (Haiguste märksõnad)
- Year (Aasta)
- Parish (Küla)
- Collector (Kasutaja)
- Year (Aasta)
- Notes (Märkused)

Id	Stat	Text	Kolektsioon	Rahvapärane taime nimetus	Haiguste märksõnad	Aasta	Küla	Kasutaja	Aasta	Märkused
Muuda	Kustuta	H I 2, 481 (1) < äksi khk. - Karl Blaubrik (1889) Sissetas Renara Sõukand 2004, kontrollis Salle Kajak 2006	'Paju'	'Käsn'	H I 2, 481 (1)	äksi	Karl Blaubrik	1889		Sümboliline vahendaja
Muuda	Kustuta	H I 2, 541 (1) < Otepää khk., Neeruti - Hans Mugin (1888) Sissetas Renara Sõukand 2004, kontrollis Salle Kajak 2006	'Kadajar'	'Lastehaigused'	H I 2, 541 (1)	Otepää	Hans Mugin	1888		Sümboliline
Muuda	Kustuta	H I 2, 541 (VIII) < Otepää khk., Neeruti - Hans Mugin (1888) Sissetas Renara Sõukand 2004, kontrollis Salle Kajak 2006	'Nisu'	'Harjased'	H I 2, 541 (VIII)	Otepää	Hans Mugin	1888		Seos puudub
Muuda	Kustuta	H I 2, 574 (20) < Rõuge khk., Vastse-Kasariitsa v. - Jaan Orav (1888) Sissetas Salle Kajak 2004, kontrollis Salle Kajak 2006	'Paiselcht'	'Paise'	H I 2, 574 (20)	Rõuge	Jaan Orav	1888		Ikooniline nimi
Muuda	Kustuta	H I 2, 574 (21) < Rõuge khk., Vastse-Kasariitsa								

Similar system works for entering the keywords of diseases and files for species and genus. The connections between folk plant names and botanical names of species and genus need more explanation.

**HERBA**

**Taimenimetuste seoste lisamine**

Teaduslikud taimenimetused: (vaata)  
aaloe - Aloe

Rahvapärased taimenimetused: (vaata)  
aaland

Allikaks pärimus:

Allikaks kirjandus:

HERBA allikas:

Saada Alusta uuesti

Tagasi

Choose the name of species or genus

Choose folk plant name

Choose parishes the name is used

Choose literary sources

Choose sources in HERBA

The identification of plant names in the texts are largely based on the monograph *Eesti taimenimetused* ('Estonian Plant Names') by Gustav Vilbaste (1993). Even though most of the collected Estonian plant names have been identified by Vilbaste, new ethnobotanical names emerge while processing the lore material. The database text can be also associated with the species on the basis of three criteria: folk plant name (according to Vilbaste's monograph), the Latin name included in the text, and the plant description. Some texts may correspond to nearly all the criteria, but this is an exception rather than a rule.

The most time-consuming section of the work is to establish connections according to other plant names and/or description and habitat represented in the texts. Usually, if the name is unknown, the plant it corresponds to cannot be identified on the basis of a single text and the results are unreliable. For identification, texts from different collections were gathered together and were analyzed according to different parameters, such as the origin of the text, informant's background, other names mentioned in the text and so on; in

addition, the results were compared against the data of plant geography. As to the more complicated texts, mycologists and more experienced botanists had to be consulted with.

The data on plant geography are often very important, because even if Estonia is small country (total area is 45,228 km<sup>2</sup>), differs climate and vegetation of it's part notably. Estonia lies on the eastern shores of the Baltic Sea immediately across the Gulf of Finland from Finland on the level northwestern part of the rising east European platform between 57.3° and 59.5° N and 21.5° and 28.1°E.

By the beginning of 2009, the database includes the earliest archive texts from 1886 up to the year 1994. HERBA contains a bit less than 9000 texts of folk medical herbal use that is estimated to constitute slightly less than half of the total number of texts available, and covers over 600 potential medicinal plants and fungi (indigenous, migrated and cultivated). The indigenous flora of Estonia includes 1441 species (incl. hybridogenic species) of vascular plants. The number also covers taxa with unclear existence in present Estonian flora (herbarium evidence provided, but no fresh findings). The total number of species and subspecies migrated or cultured and run wild (including naturalized) is 718. (Kukk 1999).

#### References:

Kukk, Toomas 1999. *Eesti taimestik*. [Estonian flora.] Tallinn: Estonian Academy of Sciences.

Vilbaste, Gustav. (1993) *Eesti taimenimetused*. [Estonian plant names.]Tallinn: Emakeele Selts.